

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE PLINA

Prema odredbama Općih uvjeta opskrbe plinom („Narodne novine“ br. 50/18, 88/19, 39/20, 100/21) (dalje u tekstu: **Opći uvjeti**) kvaliteta plina obuhvaća tehničke zahtjeve kvalitete opskrbe plinom čijim poštivanjem operator plinskog sustava, operator terminala za UPP, operator mjesta za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om, organizator zatvorenog distribucijskog sustava osigurava korisniku sustava (opskrbljivaču plinom) ili krajnjem kupcu usklađenost parametara kvalitete plina sa standardnom kvalitetom plina. Standardna kvaliteta plina definirana je u Tablici 3. Priloga 2. Općih uvjeta.

PLINACRO d.o.o. (operator transportnog sustava) kontinuirano provodi kontrole plina koji ulazi u transportni sustav Republike Hrvatske. U njega ulazi prirodni plin iz više izvora, od plina iz domaćih plinskih polja, preko uvoznoga iz Rusije, Italije, Nizozemske, Alžira i ostalih zemalja. Plin u Hrvatsku ulazi na dva mjesta - preko interkonekcija iz Slovenije (Rogatec) i Mađarske (Drávaszerdahely). Na oba ulaza u plinski transportni sustav RH (tzv. specifične točke) mjeri se kvaliteta prirodnoga plina, kako bi se izbjegla mogućnost da u sustav uđe plin koji ne zadovoljava propisane standarde kvalitete.

Operator transportnog sustava PLINACRO d.o.o. odredio je specifične točke transportnog sustava na kojima se vrši praćenje kvalitete plina. Kvaliteta plina se utvrđuje dva puta u mjesecu. Specifične točke su raspoređene na način da pokrivaju sve fizički povezane dijelove transportnog sustava unutar kojih se transportira plin slične kvalitete i ogrjevne vrijednosti. Uzimanje uzorka plina na specifičnim točkama se obavlja u razdoblju od 3. do 10. dana u mjesecu, te u razdoblju od 16. do 23. dana u mjesecu. Analiza uzoraka plina se obavlja u laboratoriju akreditiranom za ispitivanje značajki plina. Analizu plina za operatora transportnog sustava provodi INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d., Služba laboratorijskih istraživanja, Zagreb, koja posjeduje akreditaciju za ispitivanje, a koji dodjeljuje Hrvatska akreditacijska agencija.

Operatori sustava i opskrbljivači plinom na svojoj web stranici objavljuju podatke o kvaliteti plina kako bi i krajnji kupci u svakom trenutku imali informaciju o kvaliteti plina koja im je isporučena od strane opskrbljivača plinom.

Od 01. listopada 2019. na transportnom sustavu PLINACRA d.o.o. u primjenu je uveden novi sustav za praćenje kvalitete plina koji se oslanja na primjenu procesnih kromatografskih analizatora plina koji su raspoređeni i ugrađeni na 28 lokacija transportnog sustava. To su automatski uređaji koji kontinuirano u ciklusima od najmanje dvije analize u jednom satu utvrđuju sastav i kvalitetu plina na 48 mjesta automatskog uzorkovanja plina. Ručno uzorkovanje i laboratorijske analize plina obavljaju se samo za manji broj ulaza u transportni sustav koji su vrlo malog kapaciteta te isporučuju plin u ograničen dio transportnog sustava. Važećim podzakonskim aktima propisano je korištenje mjernih jedinica energije [kWh] u svim poslovnim transakcijama na tržištu prirodnog plina. Količina preuzete ili isporučene energije plina na ulazima i izlazima transportnog sustava izračunava se množenjem izmjerenog obujma plina (standardni m³ pri referentnim uvjetima 15°C i 1.01325 bar) sa utvrđenom donjom ogrjevnom vrijednošću plina (kWh/m³, pri istim referentnim uvjetima i temperaturi izgaranja od 15°C) u istom vremenskom periodu.

Za oko 80% godišnje transportirane količine plina za izračun energije primjenjuje se prosječna dnevna donja ogrjevna vrijednost utvrđena na istom mjestu na kojem se mjeri i protok plina (ulazi u transportni sustav, PSP, izlaze MRS velikog kapaciteta). Za izlaze stanice manjeg kapaciteta koristi se prosječna dnevna donja ogrjevna vrijednost utvrđena na najbližem mjestu uzorkovanja koje se nalazi na istom plinovodu i u istoj struji plina. Što se tiče distribucijskog sustava, postupanje operatora distribucijskih sustava propisano je Mrežnim pravilima distribucijskog sustava. Operator transportnog sustava na svojoj Internet stranici po isteku polumjesečnog razdoblja objavljuje polumjesečnu i mjesečnu ponderiranu donju ogrjevnju vrijednost za izlaze prema distribucijskim sustavima koju za obračun isporučene količine plina u energiji na obračunskim mjernim mjestima na izlazu iz distribucijskih sustava koriste operatori distribucijskih sustava odnosno opskrbljivači.

Detaljna pravila korištenja podataka o kvaliteti plina i ogrjevnim vrijednostima za izračun energije isporučenog plina objavljena su na Internet stranici operatora transportnog sustava: <https://www.plinacro.hr/default.aspx?id=106>.